

**GENERALDIREKTÖRENS
BESLUT**

Datum
2018-05-04

Diarienummer
1.2.3-00298-2018

Postadress
Box 45093
104 30 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2
111 60 Stockholm

Telefon
010-470 03 00

Org nr
202100-6487

www.uhr.se

Utbildningsdepartementet
Universitets- och högskoleenheten
103 33 Stockholm

Yttrande över promemoria om kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk utbildning

Utbildningsdepartementets dnr U2018/01274/UH

Sammanfattning

Universitets- och högskolerådet (UHR) ser positivt på syftet med ändringar i förordningen för att bättre kunna tillvarata kunskap och kompetens som har inhämtats i andra länder.

UHR anser att det är otydligt för vilka förslagen gäller, är det endast för personer utbildade i tredjeland, eller även för EU/EES/Schweiz-utbildade. UHR ställer sig även frågande till om ett ändrat syfte med den kompletterande utbildningen kan öppna upp för ytterligare tolkningar och göra vägen mot ett yrke mindre transparent.

UHR ställer sig vidare frågande till de föreslagna ändringarna i behörighetskravet och ser en risk med att slå samman regleringar för behörighet och erkännande samt att lägga in ytterligare behörighetskrav i den del av förordningen som reglerar utbildningens omfattning.

I det följande utvecklar UHR synpunkterna under angivna avsnitt i promemorian.

3. Dagens system

Promemorian beskriver dagens system under kapitel 3. Här vill UHR lyfta att såväl promemorian som befintlig förordning är otydliga kring vilken målgrupp som den kompletterande utbildningen riktas mot. Det finns ett system för kompletterande

åtgärder för EU/EES och Schweiz (2016:145 och 2016:157), men det framgår inte om förordningen och förslagen omfattar tredjelandsutbildade och EU/EES/Schweiz-utbildade eller enbart tredjelandsutbildade, det behöver tydliggöras. UHR vill dessutom förtydliga att inte alla behöriga myndigheter har fått i uppdrag att hantera ansökningar om legitimation eller motsvarande från tredjelandsutbildade, flera myndigheter hanterar enbart ansökningar från personer som är utbildade inom EU/EES och Schweiz.

4.1 Syftet med den kompletterande utbildningen ska ändras

Promemorian föreslår att utöka syftet med den kompletterande utbildningen så att utbildningen ska kunna leda till examen och behörighet att i Sverige utöva ett yrke som den utländska utbildningen är *relevant* för eller få kunskaper för att i Sverige utöva ett yrke som den utländska utbildningen är *relevant* för. I nuvarande förordning står det att syftet med den kompletterande utbildningen är att studenter ska få kunskaper för eller kunna få behörighet att i Sverige utöva det yrke som den utländska utbildningen *har förberett dem för*.

UHR ställer sig frågande till om promemorians intentioner uppnås genom att byta ut begreppet *förberett för* till *relevant* i förordningen. Ändringen kan eventuellt öppna upp för tolkningar av vilka utbildningar som kan ligga till grund för behörighet och antagning till kompletterande utbildning.

UHR ser en risk i att ändringen kan tolkas som att kompletterande utbildning framstår som obligatorisk för alla med utländsk akademisk examen. Ändringen kan emellertid vara applicerbar på socionomutbildningen, eftersom delar av yrkesutövningen inom socialtjänsten är reglerad enligt Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2017:79).

Vad gäller kompletterande utbildning mot ett reglerat yrke för tredjelandsutbildade så förordrar UHR att det tydligt framgår att syftet med utbildningen är att uppnå de krav som den motsvarande behöriga myndigheten ställer för att utfärda svensk legitimation. Enligt UHR räcker det inte att lärosätet och den behöriga myndigheten för en dialog och utfärdar, som promemorian föreslår, exempelvis ett intyg. Tydlighet och transparens blir än mer nödvändigt vid en begreppsändring av syftet till att inkludera utbildningar som är relevanta för att utöva yrket.

UHR framhåller vikten av att information om kompletteringsvägarna är tydliga för såväl presumtiva studenter som utbildningsanordnare. En otydlig och snårig väg för den som behöver komplettera sin utbildning försenar inträde på arbetsmarknaden.

4.2 Ett behörighetskrav ska vara att syftet med utbildningen kan nås inom ramen för denna

Promemorian föreslår att behörighetskravet ska kompletteras med en bestämmelse om att den sökande ska ha *kunskaper och färdigheter av sådan beskaffenhet och omfattning att syftet med utbildning kan uppnås inom ramen för denna*. Enligt promemorian utgår denna skrivning från högskoleförordningens bestämmelser om tillgodoräknande. UHR förstår vikten av att säkerställa att syftena med den kompletterande utbildningen uppnås. UHR ställer sig emellertid frågande till om det på förhand ska avgöras om en sökande kommer att uppfylla syftena med utbildningen

eller inte och om det är lämpligt att slå samman regleringar för behörighet och erkännande.

Vidare anser UHR att förordningen bör ändras så att den möjliggör för fler att kunna gå kompletterande utbildning. Personer med avbrutna men nästan avslutade studier samt personer med avslutad utbildning med ofullständig dokumentation bör kunna anses vara behöriga att gå utbildningen. Likaså bör reell kompetens i högre grad ligga till grund för behörighet.

4.3 Utbildningen ska kunna omfatta ytterligare 30 högskolepoäng i svenska eller engelska

I förslaget till 8 § i förordningen om ändring i förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning, anges att den sammanlagda omfattningen får vara högst 120 högskolepoäng för varje student. Promemorian föreslår vidare att utbildningen utöver detta får omfatta 30 högskolepoäng i antingen svenska eller engelska och att denna utbildning bara får anordnas för studenter som behöver ytterligare språkutbildning för att kunna tillgodogöra sig utbildningen. Detta trots att studenten uppfyller kraven på kunskaper i svenska eller engelska för behörighet till utbildning enligt förordningen.

UHR ser behovet av en lösning på problemet med bristande kunskaper i de aktuella språken men ställer sig frågande till det lämpliga i att föra in ytterligare behörighetskrav i den del av förordningen som reglerar utbildningens *omfattning*. UHR ställer sig också frågande till att införa extra behörighetskrav för individer som redan uppfyller de formella behörighetskraven. Även om ytterligare språkutbildning ska utgöra en möjlighet och inte skyldighet kan det få konsekvenser för likabehandling och rättssäkerhet mellan studenterna. UHR instämmer i att en förlängning av utbildningstiden medför att det inte blir stor skillnad mellan att genomgå en ordinarie utbildning eller en kompletterande utbildning.

Av promemorian framgår att den högre ersättning¹ som lärosätena erhåller för kompletterande utbildning i jämförelse med ordinarie utbildning bland annat ska möta de större behov av validering och stöd som bedöms finnas hos studenterna. UHR vill i det här sammanhanget framhålla lärosätenas kompetens att själva avgöra hur de allokerade resurserna kan och högskolepoängen ska användas på det mest effektiva sättet för den enskilde studenten.

4.4 Omfattningen av ett självständigt arbete ska kunna understigas

Promemorian föreslår att omfattningen av examensarbeten i samband med kompletterande utbildning ska få understiga examensordningens krav och hänvisar till betänkandet *Vägen in till det svenska skolväsendet*, UHR ställer sig positivt till förslaget.

¹ Beskrivet i promemorian i kapitel 3.5, sista stycket på s.17

6.5 EU-rättsliga konsekvenser

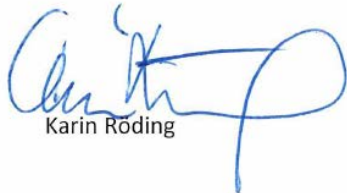
I promemorians konsekvensanalys görs gällande att förslagen inte bedöms få EU-rättsliga konsekvenser. UHR vill uppmärksamma att förslaget *kan* få konsekvenser för erkännande enligt yrkeskvalifikationsdirektivet om målgruppen för kompletterande utbildningar inte tydliggörs. I direktiven finns regleringar om hur kompensationsåtgärder ska tillämpas för personer som vill utöva ett reglerat yrke inom EU/EES och Schweiz.

Avslutning

UHR vill framhålla behovet av att en ändring i behörighetskravet för kompletterande utbildning även inkluderar personer med oavslutad eller ofullständig dokumenterad utbildning. Det skulle vara ett ytterligare steg för att tillvarata kunskap och kompetens som har inhämtats i länder utanför Sverige.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Karin Röding efter föredragning av utredare Ida Larsten i närvaro av avdelningschef Lars Petersson.

Karin Röding

Ida Larsten